

فارسی تکمیلی پایه هشتم

ستایش: به نام خدایی که جان آفرید صفحه ۱۱

دانش ادبی

وزن شعر - وزن شناسی - که «**عروض**» نامیده می‌شود- دانش گسترده‌ای است که وزن های گوناگون و متنوع شعر فارسی را بررسی می‌کند. مبتدیان و تازه‌کاران می‌توانند بر پایه‌ی «**ت**» و «**تَن**» وزن شعر را پیدا کنند. برای این که وزن شعر را درست پیدا کرد؛ لازم است؛ گاهی اوقات در شیوه‌ی خوانش شعر تغییراتی ایجاد کرد. به عنوان مثال برای رعایت وزن شعر در درس «**ستایش**» به نمونه های زیر توجه کنید:

گلستان کند آتشی بر خلیل	گروهی بر آتش برد ز آب نیل
گُلستان کُند آتشی بر خَلیل	گُروهی بَر آتَش بَرَد ز آبِ نیل
گُ لِس تان کُ نَد آ ت ش ی ت لیل	ت تَن تَن تَن تَن تَن
گُ ر و ه ی بَ ر ا تَش بَ ر د ز ا ب نیل	ت تَن تَن تَن تَن تَن

لحن و آهنگ - به خوبی می‌دانید که «لحن و آهنگ» خوانش جمله های خبری، با جمله های امری یا پرسشی و عاطفی متفاوت است. فراتر از جمله، هر متن - شعر یا نثر - بر پایه‌ی درون‌مایه و محتوای آن لحن و آهنگ ویژه ای را می‌طلبد. لحن، شیوه‌ی خوانش متن است و از سرعت و ضرباهنگ خواندن گرفته تا تأکیدها، تکیه ها، درنگ ها، کشش ها و ... را در بر می‌گیرد. گاهی لازم است در خوانش یک متن از چند نوع لحن استفاده کرد.

به عنوان مثال: دیباچه‌ی بوستان سعدی را که در ستایش خداوند بزرگ، بی‌همتاست؛ باید با «**لحن ستایشی**» بخوانیم. لحن ستایشی با احساس فروتنی و قدردانی خالصانه از پروردگار جهانیان همراه است.

* تأمل در آینه‌ی دل کنی / صفایی به تدریج حاصل کنی

در ↓ آ ↓
ی ↓ ی ↓
نه ↓ نه ↓
ی ↓ ی ↓

* تأمل در آینه‌ی دل کنی / صفایی به تدریج حاصل کنی